

Innspill til ny styringsavtale med Enova

Kystrederiene takker for muligheten til å komme med innspill til ny styringsavtale med Enova. Kystrederiene er en interesse- og arbeidsgiverorganisasjon for over 230 rederier med flere hundre fartøy. Mer enn 80% av våre medlemmer seiler på NOR-flagg og har sitt fartsområde i norske farvann, og Enova har muliggjort en bærekraftig flåtefornyelse for mange av våre medlemmer. Vi har dermed lang og bred praktisk kunnskap om endringene i skipsfarten og også den viktige rollen offentlige virkemidler spiller i denne omstillingen. Enova har vært både til glede og frustrasjon for våre medlemmer, og vi håper derfor på en enda tettere dialog med Enova i årene som kommer.

Skipsfarten spiller en avgjørende rolle i verdenshandelen ved å frakte rundt 80 prosent av alle varer på globalt nivå, til tross for at den står for mindre enn tre prosent av de samlede klimautslippene. Denne betydelige andelen av varetransporten gjør sjøtransport til en av de mest effektive og miljøvennlige transportformene tilgjengelig. Til tross for denne fordelene, står skipsfarten også overfor presset med å redusere sine utslipp for å møte klimamålene.

Selv om bevisstheten om nødvendigheten av reduksjon av klimagassutslippene øker, skjer endringene i skipsfarten for sakte. For å oppnå regjeringens mål om å redusere klimautslippene fra innenriks sjøfart og fiske, er det nødvendig med betydelige tiltak som kan implementeres raskt. Dette inkluderer å investere i grønn teknologi, utvikle bærekraftige driftsmetoder, og øke bruken av alternative drivstoff.

Harmonisere internasjonalt regelverk

Det er også viktig å harmonisere regelverket innen skipsfarten med internasjonale standarder, spesielt med tanke på EUs krav og andre land i nærheten. Dette vil bidra til å sikre at norsk skipsfart ikke opplever en konkurranseulempe og samtidig fremme en mer bærekraftig skipsfartsindustri globalt. Å ta skrittene i riktig rekkefølge og innføre like krav vil være avgjørende for å sikre en rettferdig og konkurransedyktig ramme for norsk skipsfart i fremtiden.

Det er avgjørende at ENOVAs mandat er dynamisk og tilpasset de skiftende forholdene i industrien. Like viktig er det at ENOVA handler raskt og effektivt innenfor sine retningslinjer for å fremme bærekraftige prosjekter. Ifølge mandatet bør Enovas fokus ligge på å støtte teknologisk utvikling i senere faser og tidlig markedsintroduksjon. Målet er å skape varige endringer i markedet, slik at lavutslippsløsninger blir foretrukket uten behov for støtte på sikt.

Dette prinsippet i mandatet er fornuftig i teorien, men i praksis opplever skipsfartsindustrien en betydelig utfordring. Det er en betydelig avstand mellom pilotprosjekter og fullskala implementering av moden teknologi. Dette fører til at enkelte Enova-programmer avsluttes før industrien er klar til å ta i bruk nye, mer bærekraftige løsninger. Selv om gradvis reduksjon i kostnader kan forventes, vil nye teknologier fortsatt ha utfordringer med å konkurrere med etablerte fossile løsninger i lang tid fremover. Det er derfor nødvendig å revurdere tilnærmingen og sikre at Enovas støtteprogrammer er bedre tilpasset skipsfartsindustriens unike utfordringer og behov.

Fra utvikling til omstilling

Kystrederiene identifiserer en klar mangel i dagens ordninger som ikke tilfredsstillende behovet mellom tidlig markedsintroduksjon og et fullt utviklet marked. For å adressere dette gapet, foreslår vi to mulige tilnærminger: utvidelse av ENOVAs mandat for å omfatte skalering av løsninger på en annen måte enn dagens praksis, eller etablering av et nytt virkemiddel dedikert til omstilling og skalering.

Vi anbefaler spesifikt opprettelsen av et omstillingsfond utenfor ENOVA, basert på den vellykkede modellen til NOx-fondet. Dette forslaget er i tråd med hva den maritime næringen har fremmet i sitt bidrag til klimapartnerskapsforhandlingene. Som en viktig aktør i dette miljøet, har Kystrederiene signert en intensjonsavtale om å inngå et klimapartnerskap mellom næringslivet og staten. Vi er også involvert i forhandlingene om et maritimt klimapartnerskap mellom næringen og staten, hvor ENOVAs mandat spiller en nøkkelrolle.

Det er avgjørende å identifisere og implementere effektive tiltak som kan bidra til en bærekraftig omstilling av maritim næring. Ved å samarbeide med ulike interessenter og påvirke beslutningstakere, jobber vi aktivt for å sikre at de nødvendige ressursene og rammeverkene er på plass for å møte fremtidige utfordringer innen skipsfart og klimaendringer.

(Sjø-)veien fremover

For å nå klimamålene, er det avgjørende å fremme bruk av moden teknologi der det er nødvendig. Støtte til retrofitting av skip er en effektiv måte å oppnå betydelige utslippskutt frem mot 2030, men dessverre mangler det i dag støtteordninger som fremmer denne typen initiativer.

Selv om det planlegges en ny fireårig avtale mellom staten og Enova i 2025, er det viktig at Enova i denne perioden legger til rette for en tett dialog med næringslivet og viser evne til å tilpasse seg den raskt skiftende maritime industrien. Dette er avgjørende for at vi sammen skal kunne nå de nåværende klimamålene. Ved å samarbeide tett med industrien og tilpasse støtteprogrammene i tråd med de reelle behovene og utfordringene som skipsfartssektoren står overfor, kan Enova spille en sentral rolle i å fremme bærekraftig omstilling og redusere klimagassutslippene i sektoren.

Kontaktinformasjon

Karsten Sprenger, seniorrådgiver politikk, analyse og samfunnskontakt i Kystrederiene
+47 45791672

karsten@kystrederiene.no